

In de rubriek Podium kunnen lezers op één pagina van het Universiteitsblad hun mening kwijt over actuele zaken. Voor ingezonden brieven gelden de volgende spelregels:

- De redactie behoudt zich het recht voor, zonder vooroverleg, brieven te weigeren, dan wel te redigeren of in te korten.
- Anonieme bijdragen worden niet geplaatst.
- Een bijdrage dient exclusief voor deze rubriek te zijn geformuleerd.
- Over al dan niet plaatsen van ingezonden brieven wordt niet gecorrespondeerd.

Leerboek of dictaat

Onlangs verscheen een Vietnamese vertaling van *Agricultural extension*, A.W. van den Ban and H.S. Hawkins, Oxford, Blackwell Science, 1996. Dit is de tiende taal waarin dit boek verscheen, dat zijn oorsprong vond in een gestencild dictaat voor de colleges Inleiding tot de voorlichtingskunde. Voor dit dictaat bleek ook buiten de Landbouwhogeschool belangstelling te bestaan. Daarom is het in 1974 als boek gepubliceerd bij Boom in Meppel. Van dit boek verschenen in elf jaar zeven drukken. De eerste hoogleraar voorlichtingskunde aan de Universiteit van Bonn heeft hier een Duitse bewerking van gepubliceerd. Op voorstel van een Australiër, die voor een *sabbatical leave* naar Wageningen kwam, is er samen met hem een Engelse versie van verschenen om het toegankelijk te maken voor mensen die geen Nederlands maar wel Engels kunnen lezen. Van dit boek, waarvan de eerste editie door Longman en de tweede door Blackwell Science is gepubliceerd, zijn ook vertalingen verschenen in het Thai, Chinees, Spaans, Hongaars en Pools. Een Indonesische vertaling is in druk en vertalingen in het Portugees en Litouws zijn in voorbereiding. Een Franse bewerking is ontstaan vanuit de samenwerking tussen de Landbouwuniversiteit en de Universiteit van Benin.

Er komt een tijd dat een schrijver het herzien van zijn boek moet overlaten aan jongeren. Het plan is dat dr Cees Leeuwis van de groep Communicatie- en innovatiestudies en Willem Zijp van de Wereldbank in 2002 een nieuwe editie publiceren. Dit team is in staat inzichten uit de sociaal-wetenschappelijk theorie en uit de praktijk van de voorlichting in tal van landen in de wereld te integreren. Bovendien werken beiden in een team dat bereid is hen bij deze taak te helpen. De Engelse versie is geschreven voor landbouwvoorlichters, terwijl de Nederlandse versie een ruimere doelgroep had. Dr Maria Koelen van de leerstoelgroep Communicatie- en innovatiestudies is onlangs door Blackwell Science gevraagd een boek over Gezondheidsvoorlichting en gezondheidsbevordering te schrijven dat ten dele op dit boek over landbouwvoorlichting gebaseerd is. De grondbeginselen van de voorlichtingskunde zijn op beide gebieden toepasbaar. Waarschijnlijk zijn er meer dictaten

waarvan het in het belang van de Landbouwuniversiteit zou zijn, als zij als leerboek gepubliceerd zouden worden. Ik zie een aantal voordelen.

- Het geeft in ruimere kring bekendheid aan het werk van de Landbouwuniversiteit. Dit maakt het gemakkelijker voor onze afgestudeerden om op de arbeidsmarkt te concurreren met sollicitanten die elders zijn opgeleid. Van dit boek over voorlichtingskunde zijn nu ruim zestigduizend exemplaren gedrukt.

- Een leerboek laat meer dan een onderzoeksrapport zien hoe onderzoeksresultaten toegepast kunnen worden. Alleen als belastingbetalers en hun vertegenwoordigers (politici) ervan overtuigd zijn dat aan onze universiteit een nuttige bijdrage wordt geleverd tot de oplossing van belangrijke problemen, kan verwacht worden dat zij bereid zijn ons de nodige middelen ter beschikking te stellen.

- In een leerboek tracht men een overzicht te geven van een vakgebied. Bij het schrijven wordt duidelijk waar het huidige onderzoek ons nog niet in staat stelt belangrijke problemen op te lossen. Dit kan een reden zijn het onderzoek hier in de toekomst op te richten.

- Een leerboek zal vaak van betere kwaliteit zijn dan een dictaat, omdat de schrijver hier meer tijd in geïnvesteerd heeft en het aanleiding geeft tot discussies met vakgenoten, waardoor de auteur verbeteringsmogelijkheden gaat zien. Veel onderzoekers zenden hun publicaties aan de schrijver toe in de hoop dat hieraan in de volgende druk van dit boek aandacht aan wordt gegeven.

- Sommige uitgevers, bijvoorbeeld Blackwell Science, helpen de auteur zijn boek te verbeteren.

- De auteur krijgt een honorarium, zij het dat dit per besteed uur gewoonlijk geen groot bedrag is.

Het gebruik van een leerboek heeft ook nadelen in vergelijking met een dictaat. Een belangrijk punt is dat het van de schrijver meer tijd vraagt, vooral om nieuwe ontwikkelingen op zijn vakgebied voortdurend bij te houden. We kunnen dus vooral verwachten dat stafleden tijd investeren in het omwerken van een dictaat tot een leerboek als het universiteitsbestuur deze investering honoreert. Ik kan niet begrijpen waarom dit bestuur minder beloning geeft voor het schrijven van een leerboek dan voor een wetenschappelijk artikel in een tijdschrift met een oplaag van driehonderd exemplaren. Goed onderwijs krijgt op deze wijze geen grote erkenning.

Het kan ook wenselijk zijn dat de docent geen dictaat gebruikt, maar een leerboek dat elders geschreven is. Dit vermindert zijn werkdruk, zodat hij meer tijd kan geven aan de begeleiding van studenten en promovendi. Ook maken de studenten hierdoor kennis met opvattingen op hun vakgebied, die kunnen afwijken van die van hun docent. In plaats van een college te geven voor een klein aantal studenten, zou men de studenten die belangstelling hebben voor dit onderwerp ook de gelegenheid kunnen geven hier zelf een leerboek over te bestuderen. Zowel voor de student als voor de docent kan dit de beste oplossing zijn.

A.W. van den Ban,
emeritus-hoogleraar Voorlichtingskunde

■ w a g e n i n g e n

Wageningse wijn beste van Nederland

De Regentwijn, van op de Wageningse Berg geteelde druiven, is op 12 september uitgeroepen tot de beste rode wijn van Nederland. De Regent 1997, zoals de Wageningse wijn heet, werd tijdens de Wijngaardeniersdag in het IAC geprezen om zijn volle krachtige smaak en lange afdrank. De proevers vonden de wijn ondanks

Tot vorig jaar experimenteerde Oude Voshaar in twee volkstuinen met nieuwe druivenrassen die resistent zijn tegen meeldauw. De Regentdruif doet het in het koele Nederland zo goed dat Oude Voshaar dit voorjaar besloot een hectare te planten op de Wageningse Berg. Voorlopig zal de wijngaardenier zijn wijn echter

